Raadsvoorstel

Onderwerp	Lokale verkenning windenergie en zonnestroom
Zaakid	0637653666
Auteur	Nancy Buitenweg 06 – 14.60.89.87 N.A.Buitenweg@zoetermeer.nl
Gemeentesecretaris	Huykman, B.J.D.
Directeur	P.W. Verhoeven
Portefeuillehouder	Wethouder Paalvast
Medeverantwoordelijke(n)	

Uiterste behandeldatum (+ reden)	-
Programma(s)	Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen
Eerdere besluitvorming	• Programma Duurzaam en Groen, in verband met de aankondiging lokale verkenning; • Raadsvoorstel Concept Regionale Energiestrategie Rotterdam Den Haag inclusief alle wensen en bedenkingen inwoners en moties/amendementen raad met reacties college. Dit gaat deels over windenergie en zonnestroom; • Raadsmemo Lokale verkenning potentie en wenselijkheid wind en zonlocaties en samenspraak (participatie) traject
Samenvatting	*Lokale verkenning en participatie* In het Klimaatakkoord is afgesproken dat er in 2030 naar verwachting 35 TWh op land wordt gerealiseerd aan zonnestroom en windenergie. In het concept van de Regionale Energiestrategie Rotterdam/Den Haag (RES) is uitgegaan van een voorlopig bod van tussen de 2,8-3,2 TWh. Zoetermeer heeft, zoals aangekondigd in het Programma Duurzaam en Groen, een lokale verkenning uitgevoerd naar technische potentie én de wenselijkheid van windenergie en zonnestroom vanuit diverse beleidsvelden. De uitkomsten zijn in een participatietraject gedeeld en besproken met inwoners en stakeholders. *Zonnepanelen in en om Zoetermeer* Uit bijgaande verkenning 'Potentie én wenselijkheid wind en zon binnen en buiten de stad' komt het voorlopige voorstel voornamelijk in te zetten op duurzame elektriciteitsopwekking met behulp van zonnepanelen op grote en kleine daken, parkeerplaatsen en geluidschermen. Inwoners geven hier ook de voorkeur aan, zo blijkt uit het participatietraject in november/december 2020 en de input die inwoners en stakeholders ook eerder leverden bij het concept voor de Regionale Energiestrategie Rotterdam (RES). *Windenergie en zonnevelden* Windenergie en zonnevelden zijn minder wenselijk, met uitzondering van twee zonlocaties, te weten Roeleveenseveld en baggerdepot

	Oosterheem. De locatie Slootweg valt af door de te dichte afstand en de impact van zonnepanelen op het woongenot van de inwoners in het gebied. Ook blijkt de beoogde grond zeker nog voor lange tijd in gebruik voor de agrarische functie en dit is niet te combineren met zonnepanelen. De (persoonlijke) nadelen wegen niet op tegen de voordelen. De twee potentiële zonlocaties Roeleveenseweg en baggerdepot Oosterheem zullen onderzocht worden op verdere haalbaarheid. *Windmolens* In het Burgemeester van Tuylpark is potentieel voor een windmolen van 10 GWh. Er zijn echter woningbouwpannen en daar past geen windmolen bij. Daarnaast vraagt ook de nabijgelegen Plas van Poot met alle flora en fauna bijzondere aandacht. Een vierde windmolen ten zuiden van de drie bestaande of het repoweren van de bestaande windmolens op bedrijventerrein Lansinghage, kan met aanvullend onderzoek mogelijk wel voldoen aan veiligheids- en geluidsbeperkingen. Er spelen echter ook daar andere plannen, zoals de ZORO lijn en de ontwikkelingen in Prisma Bleizo, binnen de gemeenschappelijke regeling met gemeente Lansingerland. *Daken, parkeerplaatsen en schermen* Kleine daken tellen niet echt mee voor de RES maar uiteraard wel voor het Klimaatakkoord. De potentie is groot in Zoetermeer voor kleine daken namelijk tussen de 92-126 GWh van de gevraagde 800 GWh in 2030 door de regio. Hierbij is uitgegaan van 30% tot 40% benutting van de daken. Benut is nu 11,4 GWh volgens de lokale verkenning. Wat betreft de potentie en wenselijkheid van grote daken, parkeerplaatsen en geluidschermen komt dit neer op tussen de 89 en 119 GWh voor 2030 (30%-40% benutting). Volgens de regio is nu 14,97% van deze daken, parkeerplaatsen en geluidschermen al voorzien van zonnepanelen in Zoetermeer. In de de lokale verkenning gaat het om 4,2 GWh dat al op de daken ligt . *Bod vanuit Zoetermeer* Het nieuwe bod vanuit Zoetermeer- als één van de 23 gemeenten in het akkoord voor 2030- kan tussen de 93-131,1 GWh (afgerond 7% - 9%) zijn van de gevraagde nieuwe 1408 GWh. Dit is aanvullend op de drie bestaande windmolens van 18 GWh. Totaal komt het bod hiermee op tussen de 111-149,1 GWh, bij een totale bandbreedte van tussen de 2,8-3,2 TWh.Uitgaande van de 2,8 TWh betreft dit tussen de 4% en 5% uitgaande van 30% tot 40% benutting van met name daken en extensieve zonnevelden. *Uitkomst verkenning en vervolg* De uitkomst van de verkenning en het daaruit voortkomende voorstel, zoals hiervoor beschreven is voorgelegd aan onze inwoners en stakeholders en hieruit blijkt voldoende draagvlak. In de terugkoppeling zijn ook diverse nuttige tips en aandachtspunten meegegeven die helpen bij de verdere uitwerking van de plannen, de haalbaarheidstoets en de uiteindelijk realisatie van meer duurzaam opgewekte elektriciteit in 2030, volgens de afspraken in het akkoord.
Bijlagen	1. Lokale verkenning wind en zon 2. Eindverslag participatie windenergie en zonnestroom

Raadsbesluit

Lokale verkenning windenergie en zonnestroom

De raad van de gemeente Zoetermeer;
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 8 december 2020

besluit

1. In te zetten op de ambitie om voor 2030 30% tot 40% van de daken (groot en klein), geluidwallen en parkeerplaatsen zo volledig mogelijk te laten voorzien van zonnepanelen en de verdere uitwerking voor te bereiden, waarbij randvoorwaarden als financiële middelen én medewerking van de eigenaren bepalend zijn voor het waarmaken van de ambities;
2. Het onwenselijk te vinden om de groengebieden (deels groen, deels agrarische bestemming) rondom de stad te voorzien van windturbines en zonnevelden en hier ook géén medewerking aan te verlenen, m.u.v. twee zonlocaties;
3. De verdere haalbaarheid te onderzoeken van twee locaties voor zonnevelden, te weten het baggerdepot in Oosterheem en de Roeleveenseweg aan de A12;
4. Bij de verdere haalbaarheid van zon op land lokaal eigendom van de grond als randvoorwaarde mee te geven;
5. De mogelijke zonlocatie Slootweg niet verder te onderzoeken door de te nadrukkelijke persoonlijke nadelen voor de bewoners van het gebied én de niet combineerbare functie van een zonneveld met de hoofdzakelijk agrarische bestemming van het gebied;
6. Het onwenselijk te vinden om:
    a. Eén windmolen toe te staan in Burgemeester van Tuyllpark;
    b. Een vierde windmolen op het bedrijventerrein Lansinghage;
    c. Het ‘repoweren’ van de drie huidige windmolens op het bedrijventerrein Lansinghage nabij Prisma Bleizo

    en hier géén medewerking aan te verlenen;
7. De uitkomsten van dit besluitvormingsproces mee te geven voor de omgevingsvisie Zoetermeer 2040 én de RES 1.0.

Dit besluit treedt in werking twee weken na de bekendmaking daarvan. Dit tenzij over dit besluit een inleidend verzoek tot het houden van een referendum wordt gedaan.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad op 25 januari 2021

de griffier, de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM drs. M.J. Bezuijen

Toelichting

Probleemstelling en kader

Inleiding
Landelijk is afgesproken in het Klimaatakkoord dat er voor 2030 35 TWh aan duurzame energie op land geleverd kan worden uit windenergie en zonnestroom. Het Rijk heeft hiervoor een regionale werkstructuur in het leven geroepen, de zogenaamde RES-regio's (Regionale Energie Strategie) die coördineert wat de bijdrage van elke regio kan zijn. Verschillende gemeenten samen vormen één 'energieregio'. Zoetermeer zit in de RES-regio Rotterdam/Den Haag, samen met 23 andere gemeenten, vier waterschappen, de provincie Zuid-Holland en onder andere Stedin als netbeheerder. Deze lokale verkenning is onze bijdrage aan de regionale energiestrategie. Daarnaast is het een belangrijke bouwsteen voor de 'Omgevingsvisie Zoetermeer 2040'. Deze lokale verkenning is aangekondigd in de besluitvorming rond de actualisatie van het Programma Duurzaam en Groen[1] en het raadsvoorstel Concept Regionale Energiestrategie Rotterdam Den Haag.

Participatie
De lokale verkenning is als opgave aangekondigd in het programma Duurzaam en Groen. In het programma is ook een passage opgenomen over participatie (samenspraak). Het college is bevoegd om per onderwerp een besluit te nemen over het zogenaamde participatieniveau (meeweten, meedenken, meebesluiten, meedoen). Het participatietraject vond plaats in november/december 2020, via Doe Mee, inclusief een tweetal online bewonersavonden voor respectievelijk Slootweg en Roeleveenseweg.

Kansen en uitdagingen
In de lokale verkenning is onderzocht wat er aan potentieel en mogelijkheden is om het bod waar te maken, sec uitgaande van de veiligheids- en milieueisen. Vervolgens is hier het beleid vanuit de provincie (groenbeleid) en het lokale beleid overheen gelegd. Zo blijkt dat er wat betreft windenergie enkel plaats is in het Burgemeester van Tuylpark. Echter, zodra er gekozen wordt voor woningbouw in dit gebied, is het plaatsen van windturbine(s) in dit gebied moeilijk of zelfs onmogelijk. Een eventueel vierde windmolen naast de drie bestaande op bedrijventerrein Lansinghage botst naar verwachting met de plannen van de railverbinding Zoetermeer-Rotterdam én de ontwikkelingen in Prisma Bleizo, binnen de gemeenschappelijke regeling met gemeente Lansingerland.
Voor zon op land geldt hetzelfde als voor wind. Daar zouden bij uitgangspunt helemaal géén mogelijkheden voor zijn. Na integraal overleg zag het college toch kansen voor drie zonlocaties. Na het participatietraject valt de locatie Slootweg definitief af door de te directe impact van de op land geplaatste zonnepenalen op inwoners en gebruikers van dit gebied. Dit door de (te) korte afstand én het huidige gebruik van de weilanden aan de Slootweg voor agrarische bestemming, zoals het houden van schapen. Dit is niet te combineren met zonnevelden.

[1] Bijlage 1 het programma duurzaam en groen

Mogelijkheden en wenselijkheid
Naar aanleiding van bijgaande lokale verkenning, de genoemde bijeenkomsten én het Doe Mee traject, stelt het college voor om voornamelijk in te zetten op duurzame elektriciteitsopwekking met behulp van zonnepanelen op grote en kleine daken, parkeerplaatsen en geluidschermen. Windenergie en zonnevelden zijn niet wenselijk met uitzondering van twee nog nader te onderzoeken zonlocaties op verdere haalbaarheid.

Daken, parkeerplaatsen en schermen
Kleine daken tellen niet echt mee voor de RES maar uiteraard wel voor het Klimaatakkoord. De potentie is groot in Zoetermeer voor kleine daken namelijk tussen de 92-126 GWh van de gevraagde 800 GWh in 2030 door de regio. Hierbij is uitgegaan van 30% tot 40% benutting van de daken. Benut is nu 11,4 GWh volgens de lokale verkenning.
Wat betreft de potentie en wenselijkheid van grote daken, parkeerplaatsen en geluidschermen komt dit neer op tussen de 89 en 119 GWh voor 2030 (30%-40% benutting). Volgens de regio is nu 14,97% van deze daken, parkeerplaatsen en geluidschermen al voorzien van zonnepanelen in Zoetermeer. In de de lokale verkenning gaat het om 4,2 GWh dat al op de daken ligt.

Bod vanuit Zoetermeer
Het nieuwe bod vanuit Zoetermeer- als één van de 23 gemeenten in het akkoord voor 2030- kan tussen de 93-131,1 GWh (afgerond 7% -9%) zijn van de gevraagde nieuwe 1408 GWh. Dit is aanvullend op de drie bestaande windmolens van 18 GWh. Totaal komt het bod hiermee op tussen de 111-149,1 GWh, bij een totale bandbreedte van tussen de 2,8-3,2 TWh. Uitgaande van de 2,8 TWh, betreft dit tussen de 4% en 5% uitgaande van 30% tot 40% benutting van met name daken en extensieve zonnevelden.

Beoogd effect
Dit is een eerste stap naar verdere concretisering van meer opwekking van duurzame energie. Gestreefd wordt om voor 2030 tussen de 111-149 GWh op te wekken, als Zoetermeerse bijdrage aan de doelen en afspraken van het landelijk Klimaatakkoord.

Voorstel/keuzemogelijkheden/risico's

1. In te zetten op de ambitie om voor 2030 30% tot 40% van de daken (groot en klein), geluidwallen en parkeerplaatsen zo volledig mogelijk te laten voorzien van zonnepanelen en de verdere uitwerking voor te bereiden, waarbij randvoorwaarden als financiële middelen én medewerking van de eigenaren bepalend zijn voor het waarmaken van de ambities;
2. Het onwenselijk te vinden om de groengebieden (deels groen, deels agrarische bestemming) rondom de stad te voorzien van windturbines en zonnevelden en hier ook géén medewerking aan te verlenen, m.u.v. twee zonlocaties;
3. De verdere haalbaarheid te onderzoeken van twee locaties voor zonnevelden, te weten het baggerdepot in Oosterheem en de Roeleveenseweg aan de A12;
4. Bij de verdere haalbaarheid van zon op land lokaal eigendom van de grond als randvoorwaarde mee te geven;
5. De mogelijke zonlocatie Slootweg niet verder te onderzoeken door de te nadrukkelijke persoonlijke nadelen voor de bewoners van het gebied én de niet combineerbare functie van een zonneveld met de hoofdzakelijk agrarische bestemming van het gebied;
6. Het onwenselijk te vinden om:
    a. Eén windmolen toe te staan in Burgemeester van Tuyllpark;
    b. Een vierde windmolen op het bedrijventerrein Lansinghage;
    c. Het 'repoweren' van de drie huidige windmolens op het bedrijventerrein Lansinghage nabij Prisma Bleizo

    en hier géén medewerking aan te verlenen;

7. De uitkomsten van dit besluitvormingsproces mee te geven voor de omgevingsvisie Zoetermeer 2040 én de RES 1.0.

Argumenten

1.1 Zon op dak heeft veel voordelen boven zon-in-the-middle-of-knowhere.

Er hoeven ten eerste minder kabels aangelegd te worden. Dit brengt minder kosten en minder verlies met zich mee. Ten tweede kunnen zonnepanelen aangesloten worden op bestaande aansluitingen, wat minder kosten en minder gedoe geeft. Ten derde kan stroom deels ter plekke gebruikt worden door de eigenaar. Dit biedt meerwaarde. Er zijn geen kosten voor de aankoop of huur van grond en een akker of weiland blijft ook die functie houden.

1.2 Uit zowel eerdere terugkoppeling op de concept-RES als het recente Doe Mee traject en de inwonersavonden komt naar voren dat zon op daken zeker benut moet en kan worden.

De (concept) Regionale energiestrategie is eerder aan u voorgelegd. Deze is op uw beurt voorgelegd aan inwoners. Zij gaven bij de wensen en bedenkingen aan zeker ook voorstander te zijn van zon op daken. Het college heeft op uw verzoek op alle verzamelde wensen en bedenkingen gereageerd. In deels al besloten amendementen en moties heeft u zelf ook aangegeven zon als energiebron op alle mogelijke manieren te willen benutten. Deze moties en amendementen, met de reactie van het college, zijn meegestuurd bij de wensen/bedenkingen op de concept RES.

1.3 De bij het programma Duurzaam en Groen ingediende moties tegen windmolens in Balijbos en Westerpark geven ook de denkrichting aan om de focus te leggen op zonne-energie.

Dit wordt verder bevestigd in de uitkomsten van het recente participatietraject met inwoners via Doe Mee. Zie hiervoor het eindverslag van dit traject.

2.1 Groengebieden zijn van belang voor de woonaantrekkelijkheid van de stad en de regio.

In ‘Zoetermeer 2040’ komt naar voren dat de groengebieden in en om de stad van groot belang zijn voor de woonaantrekkelijkheid van de stad. In de memo[2] Mechanismen Zoetermeer 2040 staat: “Op de aspecten natuurlijke omgeving, rust en ruimte scoort Zoetermeer beter”. Zoetermeer is niet de enige stad die profiteert van de omliggende groengebieden. Dit geldt voor diverse gemeenten om ons heen.

2.2 Groengebieden zijn ook van groot landschappelijk en recreatief belang, naast het belang voor de biodiversiteit.

Denk bijvoorbeeld aan (weide) vogels en recreatie. Zoetermeer werkt bijvoorbeeld met de omliggende gemeenten samen via diverse ‘landschapstafels’, aan onder andere de Meerpolder en het landschapsplan Duin Horst en Weide. In het groene gebied richting Delft wordt daarnaast gewerkt aan de gebiedstafel Buytenhout (vanuit de landschapstafel Hof van Delfland). De nieuwe Driemanspolder ontwikkelt zich snel als waardevol natuurgebied met een grote aantrekkingskracht voor water- en weidevogels. Ook wordt in de Meerpolder gewerkt aan een weidevogelgebied. De recreatieve mogelijkheden van deze gebieden hebben zich recent bewezen omdat veel Zoetermeerders en andere omwonenden zich in coronatijd veel bewuster zijn van de directe leefomgeving. Ook dit pleit niet voor windturbines of zonnevelden in de groengebieden.

[2] Agendapunt 7a onder b

2.3 Omliggende gemeenten en provincie onderkennen bovenstaande belangen om het groen te beschermen.

De provincie heeft dit vastgelegd in haar groenbeleid en in de omgevingsverordening. Lokaal is dit eveneens grotendeels vastgelegd in het bestemmingsplan en bijvoorbeeld in de groenkaart. De gemeenteraad van Leidschendam-Voorburg3 heeft recent een amendement aangenomen om geen windturbines toe te staan in de Meerpolder, vanuit voornoemd landschappelijk belang en het belang van (weide) vogels. Ook Zoeterwoude is vooralsnog terughoudend.

3.1 Het baggerdepot Oosterheem gaat wellicht voor 2030 ook uit gebruik of is mogelijk nu al te combineren met zonnepanelen.

Andere baggerdepots zijn eerder dit jaar uit gebruik genomen door een ander waterschap, namelijk Rijnland. Dit vraagt nadere afstemming en uitwerking. Als gemeente hebben wij echter ook belang bij snelle en goedkope afvoer en opslag van bagger, net als Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard. De andere baggerdepots die wel zijn afgestoten worden alsnog nader onderzocht op geschiktheid voor een zonneveld. Dit naar aanleiding van tips uit het participatietraject.

3.2 Het baggerdepot Oosterheem naast HSL lijkt niet voor woningbouw geschikt.

Er zijn géén plannen zoals met het baggerdepot bij Lansinghage waarbij de ZORO-lijn of ook een bedrijfsverplaatsing een rol speelt. Deze locatie Oosterheem ligt ingeklemd tussen de HSL en de N209.

3.3 Eigenaar locatie Roeleveenseweg staat open voor de optie zonneveld

In 2019 is dit idee eerder onderzocht door de gemeente. Wij stonden en staan hier welwillend tegenover. De provincie dient dit ook goed te keuren maar wil eerst de ontwikkelingen van de regionale energiestrategie afwachten.

3.4 Nader haalbaarheidsonderzoek kan mogelijk tegemoetkomen aan een deel van de twijfels en bedenkingen bij omwonenden.

In het participatietraject is gesproken met de direct betrokkenen in het gebied. De directe impact is groot voor de omwonenden. Op individueel niveau nu te groot voor één van de direct omwonenden. Een andere direct omwonende staat open voor verandering. Andere bewoners vragen zich af of het gebied niet sowieso groen moet blijven. Dunea, met een naastgelegen gebouw, ziet kansen in een mogelijk participatie van haar kant (mee investeren in het zonneveld) en het eventueel optrekken met gelijktijdige aanpak van bijvoorbeeld wegwerkzaamheden. Burggolf Zoetermeer heeft mogelijk conflicterende toekomstplannen én zij vragen aandacht voor de aansprakelijkheid als golfballen de zonnepanelen raken. Wellicht kan met de situering van het beoogde zonneveld rekening gehouden worden met de zichtlijn van de omwonende(n) en tegelijkertijd ook de schaduwwerking van de bomen langs de A12. Nader onderzoek zal ook nodig zijn ten aanzien van de invloed van het zonneveld op weidevogels zoals de kievit. En mogelijke meekoppelkansen te verkennen voor het versterken van de biodiversiteit op dit huidige agrarische perceel door het tegelijkertijd in te richten als (onderdeel van een grotere) ecoverbinding tussen de Nieuwe Driemanspolder/Landscheidingsdijk en het Balijbos vanuit een Rijksprogramma voor ontsnippering voor bijvoorbeeld de ringslang. Er kunnen bijvoorbeeld kruidenrijke stroken tussen de panelen ontwikkeld worden die bijdragen aan de verhoging van biodiversiteit aan onder andere wilde bijen en plantensoorten

3.5 De landschappelijke impact van Roeleveenseweg en baggerdepot Oosterheem is beperkt.

Deze twee gebieden maken door de ligging en de aangrenzende (infrastructurele) structuren geen onderdeel uit van een grotere ruimtelijke eenheid. Hierdoor is de landschappelijke impact beperkt. Zie voor de specifieke ruimtelijke kenmerken van de locaties de rapportage van de lokale verkenning.

[3] Agendapunt 5d1 gemeenteraad Leidschendam-Voorburg van 9 juni 2020

4.1 De omgeving dient mee te kunnen profiteren en niet alleen de lasten te dragen.
De impact op de omgeving van zonnevelden is groot. Veel omwonenden en ook in het kader van het Doe Mee project worden veel bedenkingen tegen zonnevelden op land aangegeven. Het verdelen van de lusten en de lasten kan mogelijk de meeste weerstand wegnemen. De lokale energiecoöperatie DEZo kan hier wellicht een rol in spelen om als samenleving, als omwonenden én eigenaar te profiteren van een deel van de inkomsten van zonnevelden. Overigens gaat het in dit geval wel om kleine zonnevelden.

5.1 De uitkomsten van de participatie tonen aan dat er géén draagvlak is in verband met te grote impact voor de omgeving.
De locatie Slootweg kwam als een potentieel wenselijke locatie naar voren naar aanleiding van het bijgaande rapport. Onder meer de bewonersavond op 25 november 2020 heeft tot andere inzichten geleid. De impact is te groot op de bewoners van het gebied door de te dichte afstand van het beoogde zonneveld tot de woningen. De persoonlijke nadelen zijn te groot. De eigenaar van de grond gebruikt het grootste deel van de grond voor het houden van schapen. Het staat eigenaar en bewoners vrij in de toekomst te komen met plannen waarvoor wel draagvlak is, bijvoorbeeld kleinere zonnevelden met lokaal eigendom en/of gezamenlijk beheer.

6.1 Windenergie past niet in de visie van de gemeente voor deze gebieden.
Momenteel wordt een visie ontwikkeld op het gebied, al dan niet met woningbouw. Woningbouw en windenergie gaan niet samen. Bovendien grenst het park aan het nog nader te begrenzen Plas van Poot als natuurkerngebied. Er kan invloed zijn van een windmolen in het van Tuyllpark op de daar aanwezige flora en fauna en die in en om de Plas van Poot, of de ‘aanvliegroutes’ er naartoe. Wat betreft Lansinghage spelen de ontwikkelingen met de ZORO mee. Dit is de railverbinding tussen Zoetermeer en Rotterdam, die de plek van de optioneel vierde windmolen naar verwachting nodig heeft. Ook is er sprake van een mogelijke bedrijfsverplaatsing op die locatie. Het eventueel ‘repoweren’ van één of meerdere van de bestaande windmolens is pas aan de orde als er duidelijkheid is over de ontwikkelplannen in Prisma Bleizo die Zoetermeer met gemeente Lansingerland voorbereid. Dit gaat niet mee als bod aan de RES.

7.1 Het onderzoek en de participatie bieden voldoende bouwstenen voor beide processen.
Het traject ‘Omgevingsvisie Zoetermeer 2040’ is recent gestart. Eén van de onderdelen daarin is de energietransitie. Dit onderdeel gaat ook over elektriciteit. Met het vastleggen van de kaders in de omgevingsvisie wordt duidelijkheid gegeven aan mogelijk toekomstige initiatieven voor windenergie en zonnevelden. Deze initiatieven kunnen dan als onwenselijk worden bestempeld, waaraan geen verdere planologische medewerking wordt gegeven. De motie ‘geen windenergie in het Westerpark’ kan pas worden afgedaan als dit ook in de omgevingsvisie wordt vastgelegd. Via de regionale energiestrategie RES 1.0 is tegelijkertijd ook duidelijk waar Zoetermeer zich wel voor wil inspannen richting 2030, met evengoed wel randvoorwaarden zoals voldoende medewerking van eigenaren en benodigde financiële- of andere middelen.

<u>Kanttekeningen</u>
1.1 Hoogstwaarschijnlijk zijn er kostenverhogende factoren voor gebruik van zon op (grote en kleine) daken.
Sommige daken zijn zo groot en het verbruik onder dat dak zo klein, dat toch een grotere aansluiting en, als er veel zonnedakburen zijn, ook nog eens netverzwaring nodig zijn. Aan de andere kant zijn er genoeg initiatieven, ook in Zoetermeer met DEZo, waarbij omwonenden graag mee willen investeren in andermans zonnedak en deze kosten in de verdere begroting worden meegenomen. Er kunnen op hoge daken extra montagekosten zijn, omdat het daar harder kan waaien. Dit is wel al een aandachtspunt bij diverse partijen. Wellicht kan het Duurzaamheidsfonds hier nog een rol in spelen. Zie verder ook onder Financiën. Ook als een eigenaar van een bedrijfsdak, een terras, tennisbaan of dakboerderij kan of wil maken, is een

combinatie met zonnepanelen mogelijk. Dit speelt zeker mee bij de nadere verkenning van zon op dak in het stadshart, maar er zijn ook nog andere meekoppelkansen.

1.2 De gemeente is afhankelijk van dakeigenaren.
Los van de eigen gemeentelijke daken of bruikbare gronden waar we een voorbeeldfunctie mee hebben om ook zonnepanelen te plaatsen, is het gros van de daken niet van de gemeente. Zonder vrijwillige medewerking van eigenaren, al dan niet gestimuleerd, is het een grotere uitdaging om de ambities daadwerkelijk waar te maken. Een positieve ontwikkeling is wel dat steeds meer eigenaren inzien dat er naast de milieuvoordelen vooral ook andere (financiële) voordelen zijn aan zonnepanelen.

2.1 We sluiten op deze manier wel een heel groot gebied uit voor windturbines en zonnevelden.
Zoals de potentiekaart laat zien is er behoorlijk wat 'geel gebied' op de kaart dat in potentie geschikt is voor windenergie en zonnevelden. Dit kan de indruk geven dat er veel mogelijk is. Deze potentie valt vervolgens af als het beleid (met name groen beleid) over de kaart wordt gelegd, inclusief provinciaal beleid. Echter, de oppervlakte en omvang van de gebieden maakt het juist landschappelijk en vanuit biodiversiteit en recreatie zo aantrekkelijk voor mens, plant en dier. Ook zijn dergelijke groengebieden schaars binnen de regio Rotterdam/Den Haag en worden daarom bijvoorbeeld ook niet benut voor woningbouw, een nog urgentere opgave dan deze.

2.2 Het argument van weidevogels die last hebben van windmolens is op te vangen met het stilzetten van windmolens als er vogels in de nabijheid komen.
Windmolens zou je kunnen stilzetten als er vogels in de buurt zijn maar dit kan ook betekenen dat windmolens erg lang niet draaien, zo blijkt uit onderzoek (o.a. windpark bij de Krammersluizen in Zeeland). Met alle financiële gevolgen van dien.

2.3 De regio verwacht mogelijk een grotere bijdragen van Zoetermeer aan het Klimaatakkoord.
De regio zou kunnen stellen dat het aanbod vanuit Zoetermeer te summier is. Daar kan tegenover staan dat de waarde van de groengebieden ook van groot belang is voor de regio én dat er zal drie windturbines zijn op bedrijventerrein Lansinghage.

3.1 Het is onzeker of de provincie of eigenaar meewerkt aan een zonlocatie Roeleveenseweg.
Of de provincie mee wil werken is inderdaad een risico. Dit zal wel verder verkend worden. De provincie zit ook bij de besprekingen over de RES. De vraag blijft ook of de eigenaar van de grond ook door wil met een zonneveld. Dit zal ook uit nadere verkenning moeten blijken. Verder kan het zijn dat door de ligging in Buytenhout en Duin Horst en Weide groencompensatie nodig is. De belangen van de naastliggende golfbaan maken verdere verkenning ook noodzakelijk. Als het doorgaat moet naar verwachting voor beide locaties het planologisch kader worden aangepast. Hiervoor geldt een aparte besluitvormingsprocedure.

3.2 De aanname is dat de kosten voor afvoer van bagger op andere wijze dan te hoog zijn.
Dit zal uit nader onderzoek blijken.

3.3 De bodemgesteldheid voorkomt veilige situering van zonnepanelen.
Door de jarenlange opslag van bagger kan de grond instabiel zijn. Dit zal eerst nader onderzocht moeten worden. Het is in meerdere opzichten de vraag of en wanneer dit baggerdepot geschikt te maken is voor zonnepanelen.

3.4 De netbeheerder moet wellicht veel kosten maken voor de ontsluiting van deze zonlocaties.

Dit zal blijken uit nadere onderzoek op haalbaarheid, na overleg met netbeheerder Stedin.

6.1 Een windmolen kan helpen bij het energieneutraal maken van de sport in Burgemeester van Tuylpark.

Het gebied is groot en de diverse grote sportaccommodaties kunnen belang hebben bij een grote windmolen om de accommodatie bijvoorbeeld energieneutraal te maken. Dit kan wel alleen als woningbouw dichterbij het park niet in de nieuwe plannen staat.

Financiën

De kosten voor een haalbaarheidsonderzoek voor de zonlocaties en de begeleidende capaciteit zijn gedekt vanuit het budget van het programma Duurzaam en Groen en/of vanuit de regionale energiestrategie. In de memo 'Duurzaamheidsfonds' met het bijbehorende rapport is een bestedingsvoorstel voorbereid van Enecomiddelen voor het stimuleren van de plaatsing van zonnepanelen. Besluitvorming over de inzet van de Enecogelden zal pas plaatsvinden als er een integraal kader voor beschikbaar is.

Controleprotocol

Niet van toepassing.

Participatie en communicatie

Voorafgaand aan de lokale verkenning is een uitgebreide samenspraakmogelijkheid (participatie) georganiseerd voor het ophalen van wensen en bedenkingen voor de concept RES. Dit heeft plaatsgevonden in de maanden juni en juli 2020 met een goed bezette digitale informatieavond op 8 juli 2020. Ongeveer 25 inwoners/stakeholders deden mee, naast u als raadsleden. Ook kwam de concept RES ter sprake in onder andere uw vergadering van 21 september 2020. Daarbij zijn diverse amendementen en moties besproken, deels ook aangenomen met grotendeels een relatie tot wind- en zonne-energie.

Zoals in dit voorstel genoemd, heeft bij de lokale verkenning ook een participatietraject plaatsgevonden in november en december 2020. Het eindverslag van de participatie is bijgevoegd, inclusief alle opbrengsten.

Het college voelt zich hierbij gesteund bij de lijn die is ingezet met betrekking tot windenergie en het slechts zeer beperkt mogelijkheden bieden voor 'zon op land'.

De uitgebreide terugkoppeling van stakeholders en inwoners, met tips voor nieuwe mogelijkheden, zoals meerdere baggerdepots gebruiken voor zonnepanelen en benutten van daken van woningcorporaties, zullen verder worden verkend. De tips die zijn gegeven om te zorgen dat daadwerkelijk zonnepanelen op meer daken, parkeerplaatsen of geluidswallen komen, worden meegenomen in het verdere traject. Voor een totaaloverzicht wordt verwezen naar het eindverslag van de participatie.

Met name het afschaffen van stimulerende instrumenten als de salderingsregeling is een aandachtspunt, ook richting rijksoverheid.

Wat betreft lokaal eigendom, overigens ook één van de wensen/bedenkingen op de concept-RES van de raad, zal onderzocht worden of een beleidskader daarvoor gewenst is en of dit ontwikkeld kan worden samen met andere gemeenten in de Regionale energiestrategie.

Communicatie over de in dit raadsvoorstel opgenomen onderwerpen en de lokale verkenning valt onder de bredere, meeromvattende communicatieplannen voor de Energietransitie en het overkoepelende programma Duurzaam en Groen. Dit geldt voor interne en externe communicatie. Hier hoort ook bij: aansprekende wervende en stimulerende communicatie richting (huis-)eigenaren om over te gaan op duurzame energie via onder andere zonnepanelen.

Duurzaamheid
De lokale verkenning draagt uiteindelijk bij aan meer opwekking van duurzame elektriciteit als belangrijke bijdrage aan de doelen en afspraken in het landelijk Klimaatakkoord.

Toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten
Acties en projecten zullen niet leiden tot slechtere toegankelijkheid of bruikbaarheid voor gehandicapten. Dit zal een aandachtspunt zijn bij de verdere uitwerking als parkeerplaatsen overkapt gaan worden met zonnepanelen. De bruikbaarheid zal hier naar verwachting door verbeteren, zeker in de zomermaanden als auto's erg warm worden bijvoorbeeld door de directe instraling van zon.

Rapportage en evaluatie
De rapportage over de voortgang om meer duurzame energie zelf op te wekken in Zoetermeer wordt meegenomen in de jaarlijkse rapportage over het programma Duurzaam en Groen. De evaluatie vindt iedere 4 jaar plaats. Monitoring is ook onderdeel van de Regionale Energiestrategie.

Planning
De beoogde besluitvorming door de raad staat gepland voor januari 2021 in verband met de planning van de regionale energiestrategie RES 1.0. Duurzame opwek is één van de thema's van de Regionale energiestrategie.

Januari 2021	Besluitvorming n.a.v. lokale verkenning en bod voor de RES 1.0
Eind januari 2021	Input voor RES beschikbaar na behandeling in raad
Maart/april 2021	College stelt raadsvoorstel op na ontvangst RES 1.0ter van college
April-mei 2021	Naar verwachting participatietraject over RES 1.0
Voor 1 juli 2021	Besluitvorming RES 1.0
Omgevingsvisietraject input	p.m.